

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ КУЛЬТУРИ ТА СОЦІАЛЬНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ

Кваліфікаційна робота

на тему:

«Роль кінофестивалів у збереженні та популяризації культурної спадщини
засобами кіномистецтва»

Здобувачки вищої освіти

другого освітнього рівня (магістр)

спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»

освітньої програми «Менеджмент соціокультурних проектів»

Путятіної Аліси

Науковий керівник: канд. психол. наук, доц. каф. менеджменту
культури та соціальних технологій

Церковний Альберт Олександрович

Кваліфікаційна робота допущена до захисту рішенням кафедри
менеджменту культури та соціальних технологій

Протокол №___ від «__» _____ 2024 року.

Завідувач кафедри _____

Харків – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВПЛИВУ КІНОФЕСТИВАЛІВ НА ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ	6
1.1. Поняття та значення культурної спадщини у сучасному суспільстві....	6
1.2. Кіномистецтво як інструмент збереження та популяризації культурної спадщини.....	9
1.3. Історія кінофестивалів та їх роль у культурній політиці.....	14
1.4. Вплив технологій на розвиток кінофестивалів.....	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РОЛІ КІНОФЕСТИВАЛІВ У ЗБЕРЕЖЕННІ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ	22
2.1. Міжнародний досвід проведення кінофестивалів: збереження культурної ідентичності.....	22
2.2. Аналіз українських кінофестивалів: тенденції, проблеми та перспективи.....	27
2.3. Вплив кінофестивалів на формування національної свідомості та культурного туризму.....	33
2.4. Контент-аналіз фільмів як інструмент популяризації культурної спадщини.....	37
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА КОНЦЕПЦІЇ КІНОФЕСТИВАЛЮ З МЕТОЮ ПІДТРИМКИ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.....	42
3.1. Концепція кінофестивалю: тематика, мета, місце проведення, цільова аудиторія, унікальність, ризики, персонал.....	42
3.2. Фінансова складова проекту: бюджет, доходи та витрати.....	48
3.3.. Етапи підготовки та реалізації кінофестивалю, рекламна кампанія.....	50
3.4. Оцінка ефективності кінофестивалю у популяризації культурної спадщини.....	54
ВИСНОВКИ.....	58

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60
ДОДАТКИ.....	65

ВСТУП

Збереження культурної спадщини є важливою частиною культурної політики кожної країни, оскільки це основа національної ідентичності та культурної пам'яті. Кіно, як одна з форм мистецтва, володіє унікальними можливостями для візуалізації та популяризації історії, традицій, культурних цінностей. Особливу роль у цьому процесі відіграють кінофестивалі, які слугують платформою для представлення як сучасного кінематографа, так і творів, що мають історичне або культурне значення. Саме на таких заходах кінострічки, що висвітлюють культурну спадщину, знаходять широку аудиторію та привертають увагу до важливості її збереження.

Актуальність обраної теми зумовлена необхідністю підтримки та розвитку національної культурної ідентичності в умовах глобалізації. У цьому контексті важливим аспектом стає професійний менеджмент культурних проєктів, який забезпечує ефективну організацію та реалізацію кінофестивалів. Стратегічний підхід до управління дозволяє створювати платформи, що сприяють збереженню культурної спадщини, залученню аудиторії та формуванню позитивного іміджу країни на міжнародній арені. Кінофестивалі стають не лише майданчиками для демонстрації фільмів, але й засобами збереження нематеріальної культурної спадщини. Вивчення їхнього впливу на цей процес є важливим для подальшого розвитку кіноіндустрії та культурної політики в Україні.

У науковій літературі окремі аспекти збереження культурної спадщини засобами кіномистецтва знаходять відображення в роботах таких авторів: Олена Бородіна у своїй праці «Культурна спадщина як основа національної ідентичності» висвітлює загальні принципи збереження культурної спадщини; Олександр Довженко вказує на роль документального кіно у збереженні національної пам'яті; Наталія Ковальчук аналізує

міжнародний досвід у використанні кінематографа як інструмента для збереження спадщини («Кінематограф у збереженні культурної спадщини: міжнародний досвід»). Ірина Литвин розглядає можливості сучасного мистецтва для популяризації культурних цінностей, а Андрій Палагута досліджує культурний туризм через призму кінематографа.

Дослідження кінофестивалів як культурного явища також представлені в працях: Юлія Журавель аналізує тенденції та перспективи українських кінофестивалів («Українські кінофестивали: тенденції та перспективи розвитку»); Сергій Камінський розглядає їх як інструмент національної стратегії культурного розвитку; Марія Кучеренко акцентує на ролі українських кінофестивалів у світовому контексті; Тетяна Сорока простежує історичні етапи становлення кінофестивалів.

Водночас існує прогалина у вивченні системного впливу кінофестивалів саме на процеси збереження та популяризації культурної спадщини. Наявні дослідження здебільшого фрагментарно торкаються цих питань або зосереджуються на окремих аспектах, таких як документальне кіно, культурний туризм чи організаційні аспекти фестивалів. Залишається недостатньо вивченою взаємодія кінофестивалів із сучасними технологіями, їхня роль у формуванні національної свідомості та унікальних стратегій популяризації культурних надбань.

Наукова новизна даної роботи полягає в інтегрованому підході до вивчення кінофестивалів як платформи для збереження культурної спадщини, аналізі їхнього впливу на культурну політику, а також у розробці концепції кінофестивалю, спрямованого на популяризацію української культури в умовах глобалізації. Особлива увага приділяється менеджерським аспектам організації кінофестивалів, таким як планування, бюджетування, ризик-менеджмент, комунікаційна стратегія та залучення міжнародних партнерів. Такий підхід дозволяє інтегрувати кінофестивали у ширший контекст розвитку культурної індустрії.

Мета роботи – дослідити роль кінофестивалів у збереженні та популяризації культурної спадщини за допомогою кіномистецтва.

Завдання дослідження:

1. Вивчити теоретичні засади збереження культурної спадщини через кіномистецтво.
2. Проаналізувати вплив кінофестивалів на формування культурної свідомості.
3. Оцінити сучасний стан кінофестивалів в Україні та їхню роль у популяризації національної культури.
4. Розробити концепцію кінофестивалю, що сприятиме збереженню культурної спадщини.

Об'єктом дослідження є кінофестивалі як культурні заходи.

Предмет дослідження – менеджмент кінофестивалів у збереженні та популяризації культурної спадщини засобами кіномистецтва.

У роботі застосовано такі наукові методи: аналіз та синтез літературних джерел, метод порівняння для вивчення міжнародного та українського досвіду проведення кінофестивалів, контент-аналіз кінострічок, а також практичний метод розробки концепції кінофестивалю.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному підході до вивчення ролі кінофестивалів як платформи для збереження культурної спадщини. В роботі пропонується концепція кінофестивалю, орієнтованого на популяризацію української культурної спадщини.

Практична значущість роботи полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення практики проведення кінофестивалів в Україні, а також для популяризації культурної спадщини через кіномистецтво.

Матеріалами дослідження слугували наукові статті, публікації, монографії, звіти з міжнародних та українських кінофестивалів, а також фільми, що представляють культурну спадщину.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків; містить 66 сторінок тексту; один рисунок, три таблиці, один додаток. Список використаних джерел включає 41 найменувань літератури та 19 електронних публікацій.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВПЛИВУ КІНОФЕСТИВАЛІВ НА ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

1.1. Поняття та значення культурної спадщини у сучасному суспільстві

Культурна спадщина є одним із основних елементів, які визначають ідентичність націй, народів і спільнот. Вона охоплює матеріальні та нематеріальні досягнення людства, що передаються з покоління в покоління. До матеріальної культурної спадщини належать архітектурні пам'ятки, твори мистецтва, археологічні знахідки, предмети побуту та інші об'єкти, що відображають рівень розвитку суспільства в різні історичні етапи. Нематеріальна культурна спадщина включає традиції, звичаї, усну народну творчість, народні ремесла, фольклор, ритуали, музику та танці, які є живим вираженням культурних цінностей і вірувань. Важливість культурної спадщини для сучасного суспільства не можна переоцінити, оскільки вона слугує містком між минулим, теперішнім і майбутнім, зберігаючи унікальність і різноманіття людських культур [3], [11].

У сучасному світі культурна спадщина набуває особливого значення, оскільки швидкі темпи глобалізації і технологічного розвитку можуть призвести до втрати унікальних елементів національних ідентичностей. У цей час важливим завданням стає не лише збереження культурної спадщини, але й її інтеграція у процеси розвитку сучасного суспільства. Менеджмент культурної спадщини включає планування, організацію та реалізацію стратегій, спрямованих на її збереження та популяризацію. Зокрема, організація культурних заходів, таких як кінофестивалі, потребує залучення кваліфікованих управлінців, які здатні координувати фінансування, маркетинг, а також забезпечувати залучення аудиторії через сучасні технології. Відновлення та збереження історичних пам'яток, реконструкція традиційних ремесел, підтримка місцевих культурних

ініціатив сприяють збереженню культурної різноманітності, що є основою сталого розвитку. Таким чином, культурна спадщина не є лише об'єктом для вивчення істориками чи археологами, а активно включається у сучасний соціокультурний контекст, стаючи важливим елементом економіки, туризму та міжкультурного діалогу [3].

Культурна спадщина також є основою для формування культурної політики на рівні держави. Вона має важливе значення для розвитку національної освіти та науки, оскільки допомагає виховувати молоде покоління в дусі поваги до минулого та традицій. Однак в умовах глобалізації культурні практики можуть стиратися, що загрожує втратою локальних звичаїв, мови та специфічних традицій. Тому питання захисту культурної спадщини виходить за межі простої збереженості пам'яток, перетворюючись на важливе питання глобальної етики. Охорона культурної спадщини є не лише правом, а й обов'язком кожної людини та суспільства в цілому [6], [11].

Особливо важливим є збереження культурної спадщини для майбутніх поколінь, оскільки вона є частиною їхньої колективної пам'яті та джерелом ідентичності. Вона дозволяє людям зберегти зв'язок із своїми коренями, історією та традиціями, що є важливим для розуміння їхнього місця в світі. Водночас культурна спадщина має здатність адаптуватися до нових умов, наприклад, через нові форми її інтерпретації чи технологічні інновації в збереженні та демонстрації культурних цінностей. Це дає можливість не лише зберігати її, але й розвивати, інтегруючи в сучасне культурне середовище.

Збереження культурної спадщини має й економічне значення. Туризм, пов'язаний із відвідуванням історичних пам'яток і музеїв, є важливою частиною економік багатьох країн, особливо тих, що мають значну культурну спадщину. Тому успішна охорона культурної спадщини може

стати важливим чинником економічного зростання, одночасно сприяючи збереженню національної культури та її міжнародному визнанню [4].

Культурна спадщина також має суттєве значення у формуванні міжкультурного діалогу. В умовах глобалізації, коли різні культури взаємодіють і переплітаються, важливо не лише зберігати власну культурну спадщину, але й розуміти та шанувати спадщину інших народів. Це дозволяє уникати культурної ізоляції, сприяє толерантності та взаємоповазі між різними націями, народами та спільнотами. Учасники міжкультурного діалогу мають можливість обмінюватися досвідом, вивчати традиції один одного, що в свою чергу розширює світогляд та сприяє розвитку культурної свідомості на глобальному рівні.

Збереження та популяризація культурної спадщини також підтримує розвиток творчих індустрій, зокрема мистецтва, дизайну, архітектури та кіно. Залучення елементів національної культури до сучасних творів мистецтва сприяє їхній унікальності та автентичності. Музика, література, образотворче мистецтво, навіть мода можуть надихатися елементами культурної спадщини, створюючи нові напрямки та стильові течії. Водночас, занедбаність або недооцінка культурних цінностей може призвести до їхньої деградації або повного зникнення [3].

Важливим аспектом є також те, що збереження культурної спадщини сприяє формуванню позитивного іміджу національних держав на міжнародній арені. Пам'ятки культурної спадщини, що отримали статус об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО, стають символами національної гордості та приваблюють туристів і дослідників з усього світу. Це не лише економічно вигідно, але й підвищує культурну престижність країни. Окрім того, популяризація культурної спадщини в міжнародному контексті сприяє поширенню у світі розуміння та поваги до різноманіття людських культур [8].

Сучасні технології відкривають нові можливості для збереження і трансляції культурної спадщини. Завдяки цифровим технологіям можна створювати точні копії пам'яток, проводити віртуальні екскурсії, розробляти інтерактивні виставки та експозиції. Цифрові архіви дозволяють зберігати цінні культурні об'єкти та документи, що в разі фізичного знищення або пошкодження можуть бути відновлені. Однак разом з цими можливостями постають й нові виклики, зокрема питання захисту культурної спадщини від неправомірного використання або комерціалізації, що може призвести до її спотворення або втрати оригінальності.

Незважаючи на великі досягнення в галузі збереження культурної спадщини, не можна забувати і про проблеми, з якими стикаються окремі нації у цьому процесі. Війни, конфлікти, природні катастрофи, економічні кризи та інші фактори часто призводять до руйнування культурних пам'яток, що є частиною колективної пам'яті людства. Втрата таких об'єктів є не лише національною трагедією, але й глобальною втратою для всього світу. Тому питання охорони культурної спадщини набуває не лише локального, але й міжнародного значення, і потребує активної співпраці між державами, міжнародними організаціями та громадянським суспільством [8].

В цілому культурна спадщина є живим відображенням минулого, яке продовжує впливати на наше сьогодення. Вона визначає не лише стиль життя, але й систему цінностей, яка передається наступним поколінням. Вона виступає не лише як частина історії, а й як важливий ресурс для майбутнього розвитку, оскільки здатна надихати на інновації, сприяти розвитку соціальної згуртованості та економічного процвітання. У сучасному світі важливо не тільки зберігати культурну спадщину, але й правильно інтерпретувати її, інтегруючи у сучасні соціокультурні процеси, щоб вона стала основою для сталого і гармонійного розвитку людства.

1.2. Кіномистецтво як інструмент збереження та популяризації культурної спадщини

Кіномистецтво, як одна з найсучасніших форм мистецтва, відіграє важливу роль у збереженні та популяризації культурної спадщини. Кіно є потужним засобом комунікації, здатним передавати складні історичні наративи та культурні ідеї широкій аудиторії. Завдяки своїй візуальній та емоційній виразності, кінематограф має унікальну здатність оживляти історичні події, культури та традиції, зберігаючи їх у доступній та зрозумілій формі для сучасного суспільства [6]. Фільми не лише відображають культурні реалії певної епохи, але й можуть створювати нові культурні ідентичності, інтегруючи елементи минулого в контекст сучасності.

Одним з основних способів, через які кіномистецтво зберігає культурну спадщину, є документальні фільми. Документальне кіно фіксує реальні події, людські історії, традиції та звичаї, що можуть бути збережені для наступних поколінь. Вони виступають як історичні свідчення, що дають змогу вивчати минуле та зрозуміти соціокультурні процеси [7]. Завдяки документальним фільмам, ми можемо побачити на екрані стародавні культури, ритуали, побут і навіть занедбані традиції, що часто залишаються за межами наукових досліджень або зникають через зміни в суспільстві.

Художнє кіно також відіграє важливу роль у популяризації культурної спадщини. Багато режисерів звертаються до історичних тем, намагаючись відтворити візуально вражаючу сцену або атмосферу, яка характерна для певної епохи чи культури. Через такі фільми, як наприклад «Гладіатор» чи «Троя», сучасний глядач отримує можливість ознайомитися з історичними подіями та культурами, що існували в минулому. Звичайно, художні фільми інтерпретують події з певної точки зору, але їхня популярність допомагає привернути увагу до культурних і історичних тем, спонукаючи глядачів вивчати більше про реальні події та культурні спадщини [7], [19].

Крім того, кіномистецтво часто використовує архівні матеріали, старі фільми та фотознімки, щоб зберегти унікальні елементи культурної спадщини. Організація кінопоказів, пов'язаних із культурною спадщиною, вимагає менеджерських навичок для визначення тематики, підбору контенту та адаптації матеріалу для різних аудиторій. Керування такими проектами передбачає співпрацю з державними установами, приватними інвесторами та культурними фондами. Архівні фільми можуть відображати не тільки історичні події, але й соціальну атмосферу того часу, показуючи культурні ритуали, моду, мистецтво, архітектуру та побут. Такий підхід до використання старих матеріалів дає можливість зберігати не лише інформацію, але й емоційний та естетичний контекст того часу. Багато з таких матеріалів стали основою для реконструкції візуального образу минулого в сучасному кіно.

Збереження культурної спадщини через кіномистецтво включає й використання нових технологій для відновлення старих фільмів або зображень. Цифрові технології дозволяють відновлювати старі плівки, зберігаючи їх у високій якості, що забезпечує їхню довговічність. Крім того, сучасні спецефекти та анімація дають можливість створювати нові фільми на основі історичних подій або елементів культурної спадщини, які можуть бути не тільки збережені, але й адаптовані для нового покоління глядачів. Завдяки цьому кіномистецтво стає не лише інструментом збереження, але й динамічним засобом, що дозволяє переосмислювати та транслювати культурну спадщину у нових формах.

Важливу роль у збереженні культурної спадщини через кіно відіграють міжнародні кінематографічні фестивалі. Кінофестивалі, на яких демонструються фільми, що присвячені культурним темам, історичним подіям чи етнічним групам, мають значення для розвитку міжкультурного діалогу. Вони дають змогу глядачам з різних країн ознайомитися з культурними особливостями інших народів, зрозуміти їхні цінності та

традиції, що в свою чергу сприяє збереженню культурного різноманіття у світі. Наприклад, міжнародний фестиваль документальних фільмів може стати платформою для поширення знань про зниклі культури або маловідомі народи, привертаючи увагу до проблеми збереження їхніх традицій [15].

Крім цього, кінематограф часто займається популяризацією культурної спадщини в комерційному контексті, коли фільми, що базуються на історичних подіях або культурних цінностях, створюють попит на історичні тури, музейні виставки чи тематичні продукти. Наприклад, успіх таких фільмів, як «Індіана Джонс» чи «Діти шпигунів», може сприяти зростанню інтересу до археологічних пам'яток і музеїв, що зберігають важливі культурні артефакти. Такий комерційний аспект кінематографа допомагає не лише популяризувати культурну спадщину, але й фінансувати її охорону та відновлення.

Крім того, кіномистецтво здатне сприяти глибшому розумінню культурної спадщини через мультижанровий підхід. Відкриття нових форм і жанрів, таких як анімація, відео-арт або експериментальні фільми, дає можливість по-новому осмислювати та передавати культурні цінності. Застосування таких інноваційних підходів дозволяє не тільки оживити стародавні міфи або історії, але й зробити їх ближчими та зрозумілішими для молодшого покоління. Такі фільми можуть поєднувати елементи фентезі, наукової фантастики або соціальних драм, допомагаючи створювати гібридні форми, які одночасно поважають традиції та надають нові інтерпретації старовинним сюжетам.

Важливим аспектом є те, що кіномистецтво, працюючи з темами культурної спадщини, має здатність мобілізувати глядачів до активної участі в збереженні цих цінностей. Кіно здатне впливати на громадську свідомість, формуючи у людей почуття відповідальності за збереження культурної спадщини, не лише на рівні окремих індивідів, а й на рівні держави.

Наприклад, через кінематограф можуть бути підняті важливі питання, пов'язані з охороною пам'яток, боротьбою з їхньою незаконною торгівлею або відновленням історичних місць. Такі фільми можуть бути спрямовані на популяризацію ідеї збереження культурної спадщини, мобілізуючи підтримку громадськості для конкретних ініціатив, як-то фінансування реставрації чи захисту унікальних об'єктів від руйнації [14].

Завдяки кіномистецтву можуть з'являтися нові форми співпраці між культурними інституціями, державними структурами та приватними організаціями. Наприклад, багато кінематографістів працюють у партнерстві з музеями, архівами та культурними центрами, використовуючи історичні дослідження та архівні матеріали для створення фільмів, які служать освітнім цілям. Водночас, кіностудії та продюсери можуть брати на себе роль соціальних агентів, підтримуючи ініціативи збереження культурної спадщини в своїх проектах. Участь великих кінокомпаній у такому роду діяльності не лише сприяє збереженню культурних цінностей, а й стимулює розвиток туристичних напрямків, які базуються на історичних чи культурних об'єктах, що були представлені у фільмах [14].

Не можна також забувати про роль кінематографа у підтримці культурного обміну на міжнародному рівні. Фільми, які базуються на історії або культурних традиціях однієї країни, можуть бути представлені на міжнародних кінофестивалях, що дає можливість іншим народам ознайомитися з ними. Такі фільми не лише популяризують культурну спадщину, а й сприяють встановленню дипломатичних зв'язків, що важливо в умовах глобалізації [21]. Крім того, це сприяє розвитку інтеркультурного діалогу, коли через кінематограф люди різних культур можуть зрозуміти один одного, оцінити традиції та практики, що відрізняються від їхніх власних.

Інтерес до культурної спадщини через кіно також має значення для наукового дослідження. Режисери, працюючи з історичними темами,

можуть звертатися до археологів, істориків, антропологів та інших фахівців, що допомагає забезпечити більшу точність у відтворенні історичних подій та культурних реалій. Водночас це сприяє розвитку нових методів дослідження та популяризації науки. Завдяки кіномистецтву наукові дослідження можуть отримати новий, більш широкої аудиторії контекст, що допомагає підвищити інтерес до історії та культури серед молодого покоління.

Кіномистецтво виступає потужним інструментом для збереження та популяризації культурної спадщини не лише через його естетичну привабливість, а й через здатність впливати на культурні процеси та громадську свідомість [1]. Через кіно ми можемо зберегти пам'ять про минуле, осмислюючи його новими способами, адаптувати культурну спадщину до умов сьогодення та активно інтегрувати її в сучасний культурний ландшафт.

Отже, кіномистецтво є важливим інструментом збереження та популяризації культурної спадщини, оскільки воно здатне не лише зберігати, але й адаптувати традиції, історію та культурні цінності для сучасного суспільства. За допомогою кіно ми маємо можливість не тільки вивчати минуле, але й формувати культурну ідентичність, що є основою для розвитку людства в умовах глобалізації та культурного взаємодії.

1.3. Історія кінофестивалів та їх роль у культурній політиці

Історія кінофестивалів – це цікава і багатогранна історія, яка розпочалася в кінці XIX – на початку XX століття, коли кіно ще було молодим і захоплюючим видом мистецтва. Спочатку кінофестивалі служили платформами для демонстрації нових кінематографічних досягнень, відкриттів і експериментів, але вже з часом вони стали важливими інститутами, що не лише представляють кіно, а й активно формують культурну політику [2]. Перші кінофестивалі, як, наприклад,

Венеціанський фестиваль, заснований у 1932 році, або Канський кінофестиваль, що розпочав свою історію у 1946 році, відразу стали важливими подіями для кінематографістів, критиків і глядачів у всьому світі.

Кінофестивалі вже на початку свого існування відігравали роль не тільки культурних подій, а й важливих майданчиків для визначення світових тенденцій у кінематографії. Ключовим аспектом у становленні кінофестивалів є ефективний менеджмент культурної політики. На ранніх етапах розвитку фестивалів організаційна структура базувалася на підтримці з боку держави, тоді як сучасні фестивалі залежать від синергії державного і приватного фінансування, спонсорства та міжнародної співпраці. Вони стали місцями для зустрічі представників різних культур і художніх напрямків, які обмінювались ідеями та новаторськими підходами. Ці фестивалі стали майданчиками для популяризації кіно, яке представляло культурні та соціальні питання, що відображали національні ідентичності, соціальні рухи та проблеми того часу [4], [9].

З розвитком кінофестивалів почали формуватися їхні специфічні риси, що підкреслюють значення кіно в культурному житті. Зокрема, ці події стали потужними інструментами для визнання творчих досягнень та просування окремих кінематографістів. Кожен фестиваль, зокрема у Венеції, Каннах, Берліні, Торонто, і навіть менш відомі національні фестивалі, стали своєрідними «лабораторіями», де експериментальне кіно, документальні фільми, незалежне кіно і кіно з різних куточків світу отримували свою платформу для вираження. Для багатьох режисерів та акторів ці фестивалі стали трампліном для міжнародного визнання та кар'єрного зростання.

Одним із головних аспектів кінофестивалів є їхня роль у культурній політиці. Вони не лише відображають стан кінематографії, але й активно формують культурні пріоритети держав та міжнародної спільноти.

Кінофестивалі, що проводяться під егідою міжнародних організацій або національних урядів, часто мають на меті відзначення та пропагування культурних особливостей, традицій і цінностей певних націй. [8] Вони допомагають не тільки показати важливі аспекти національної культури, але й розвивати та поширювати ці ідеї на міжнародній арені. Наприклад, багато кінофестивалів орієнтовані на популяризацію кіно певних країн або регіонів, що переживають соціально-економічні чи політичні зміни, або ж на підтримку молодих кінематографістів [9].

Кінофестивалі сприяють розвитку взаєморозуміння між народами. Через покази фільмів, що розповідають про різні культури, проблеми та виклики, кінофестивалі дають можливість глядачам з усіх куточків світу побачити реалії інших країн, поглянути на культурні розбіжності і схожості, що є важливим у контексті глобалізації. Такі фестивалі, як Міжнародний кінофестиваль у Карлових Варах чи Міжнародний фестиваль у Токіо, популяризують не лише кінематограф, а й культурне багатство кожної країни. Вони відкривають для глядачів нові горизонти, надаючи можливість познайомитися з незвіданими раніше напрямками в мистецтві.

Крім того, кінофестивалі займають важливу роль у політиці культурного обміну та дипломатії. Вони можуть бути інструментом культурної дипломатії, коли через покази національних фільмів у межах міжнародних фестивалів країни намагаються зміцнити свої культурні зв'язки з іншими державами. Зокрема, кінофестивалі можуть служити елементом м'якої сили (soft power) в міжнародних відносинах, сприяючи культурному впливу на інші нації та просуваючи національні інтереси [13].

Не менш важливим є те, що кінофестивалі мають значення для розвитку культурних індустрій в цілому. Вони не лише сприяють популяризації фільмів, а й підтримують виробництво кінопродукції, фінансування незалежного кіно, надаючи можливість продюсерам і кінематографістам знайти інвестиції для нових проектів. Багато фестивалів,

таких як Санденс, забезпечують платформу для незалежних кінематографістів, що дає їм шанс отримати міжнародне визнання та фінансову підтримку для подальшої кар'єри [44]. Ці фестивалі часто мають свої програми для підтримки кінематографічних дебютів, що дає молодим режисерам і творчим особистостям можливість показати свої роботи широкій аудиторії.

Кінофестивалі також відіграють важливу роль у формуванні громадської думки щодо актуальних соціальних та політичних питань. Оскільки кіно здатне відображати проблеми суспільства, часто саме на фестивалях відбуваються прем'єри фільмів, які порушують важливі теми, що можуть впливати на розвиток суспільних дискусій. Це можуть бути фільми про екологічні катастрофи, права людини, соціальні нерівності або війни. Подібні фільми часто отримують високу оцінку на фестивалях і можуть стати потужними інструментами для привернення уваги до цих проблем на міжнародній арені [12].

Кінофестивалі також служать важливими платформами для визнання та підтримки соціально значущих кінематографічних ініціатив. Наприклад, фестивалі надають можливість прозвучати фільмам, які, через свою тематику або форму, не могли б бути визнаними в комерційному кінопрокаті. Незалежні кінематографісти, які часто працюють з малим бюджетом і мають обмежений доступ до великих студій, можуть знайти підтримку і визнання на фестивалях, що дозволяє їм продовжити свою творчість і зробити важливі соціальні заяви. Це важливо для культурної політики, оскільки дозволяє сприяти диверсифікації голосів у кінематографі, включаючи перспективи, які можуть бути маргіналізованими в більш традиційних формах медіа.

З кожним роком роль кінофестивалів продовжує розширюватися, оскільки вони стають важливими культурними інституціями в світі. Завдяки цьому кінофестивалі можуть бути осередком культурної та мистецької

експансії, забезпечуючи глядачам доступ до найкращих та найновіших робіт, стимулюючи міжнародну співпрацю та розширення культурних зв'язків між різними народами та націями. Ці фестивалі можуть допомогти у збереженні і розвитку культурної спадщини, водночас враховуючи виклики сучасного світу.

У світлі глобалізації та технологічних інновацій кінофестивалі також мають важливу роль у поширенні цифрових технологій у кінематографії. Вони стають майданчиками для демонстрації новітніх технологічних досягнень у створенні кіно, таких як віртуальна реальність, 3D-анімація та інші інновації, що впливають на еволюцію кінематографії. Ці нововведення допомагають адаптувати кінематограф до нових умов, коли традиційні форми розповіді мають взаємодіяти з технологіями, що активно розвиваються [60].

Не менш важливим є значення кінофестивалів для туризму. Міста, де проводяться міжнародні фестивалі, часто зацікавлені у розвитку інфраструктури та культурної спадщини, оскільки фестивалі стають важливими подіями для розвитку економіки. Гостям фестивалів надаються можливості не лише дивитися кіно, а й занурюватися в місцеву культуру, відвідувати музеї, виставки та інші культурні заходи [17]. Це створює додаткові економічні можливості для регіону, сприяє розвитку місцевого туризму і покращує міжнародний імідж.

Останнім часом кінофестивалі стали важливим інструментом для популяризації кінематографій, які до цього залишалися непоміченими або недооціненими на міжнародному рівні. Це особливо стосується країн, що переживають політичні або соціально-економічні труднощі. Так, за допомогою кінофестивалів країни, які перебувають на периферії світової кінематографії, мають можливість продемонструвати свої фільми широкій аудиторії, привертаючи увагу до своїх культурних проблем і досягнень [7]. Фільми, що знімаються в цих країнах, часто висвітлюють унікальні

культурні традиції, соціальні питання та політичні реалії, які можуть бути важливими для розуміння глобальних процесів.

Кінофестивалі, таким чином, є важливим елементом не тільки кінематографічного, але й культурного ландшафту світу. Вони здатні формувати нові уявлення про мистецтво, популяризувати культурні цінності, сприяти розвитку кіноіндустрії та відкривати нові перспективи для культурного обміну і міжнародної співпраці. Завдяки своїй глобальній мережі та різноманіттю форм і форматів кінофестивалів, ці події сприяють формуванню культурних трендів і зміцненню міжнародного співробітництва в галузі мистецтва, а також підтримують розвиток національних кінематографій.

1.4. Вплив технологій на розвиток кінофестивалів

Розвиток сучасних технологій значно трансформував кіноіндустрію, зокрема організацію кінофестивалів. Завдяки цифровим платформам, інтерактивним інструментам та новим формам презентації фільмів, кінофестивалі стали більш доступними для широкої аудиторії, зокрема міжнародної.

Одним із ключових чинників цієї трансформації є використання онлайн-платформ. Зокрема, пандемія COVID-19 прискорила перехід багатьох кінофестивалів в онлайн-формат. Такі події, як Docudays UA та Канський фестиваль, запровадили цифрові рішення, що дозволили демонструвати фільми, організовувати дискусії та майстер-класи у віртуальному просторі. Це забезпечило доступ до фестивалів не лише професійним учасникам, але й глядачам із віддалених регіонів [20].

Також варто відзначити впровадження технологій віртуальної реальності (VR) та доповненої реальності (AR) на фестивалях. Наприклад, кінофестиваль у Венеції відкрив окрему секцію для VR-фільмів, що дозволяє глядачам зануритися у події стрічок та відчути їх на глибшому

рівні. Такі технології сприяють створенню унікального глядацького досвіду, який відрізняє кінофестиваль від звичайного перегляду фільму в кінотеатрі.

Штучний інтелект (AI) також впливає на проведення фестивалів, оптимізуючи процеси реєстрації учасників, аналізу глядацької аудиторії та рекомендацій для користувачів. Наприклад, система AI може підбирати індивідуальні програми для відвідувачів на основі їхніх уподобань [56], [9].

Цифровізація також вплинула на промоцію кінофестивалів. Менеджмент технологій дозволяє ефективно інтегрувати цифрові рішення у структуру кінофестивалю. Це включає не лише технічну підтримку стрімінгових платформ, але й аналіз даних аудиторії, автоматизацію реєстрацій та налаштування онлайн-взаємодії між учасниками. Застосування інноваційних технологій вимагає стратегічного управління для забезпечення фінансової рентабельності та розширення аудиторії. Соціальні мережі, такі як Instagram, Facebook, YouTube, стали основними каналами поширення інформації про заходи, трейлери фільмів і майстер-класи. Це дозволяє значно збільшити охоплення аудиторії та залучити молодь, яка активно користується цифровими технологіями.

Водночас використання технологій створює нові виклики. Одним із них є загроза піратства, оскільки онлайн-покази потребують додаткового захисту від нелегального поширення контенту. Інша проблема — цифровий розрив між країнами, де доступ до інтернету або сучасного обладнання є обмеженим, що може виключати частину аудиторії.

Ще одним важливим аспектом впливу технологій є можливість створення цифрових архівів, які дозволяють зберігати фільми, документальні матеріали та історичні записи про кінофестивалі. Такі платформи стають не лише ресурсами для дослідників, але й інструментом популяризації кіномистецтва серед ширшої аудиторії. Наприклад, деякі кінофестивалі, як-от Sundance Film Festival, створюють окремі онлайн-бібліотеки з доступом до конкурсних фільмів попередніх років. Це сприяє

не лише збереженню культурного контенту, але й підвищенню його доступності [51].

Важливим трендом є використання технологій для інтерактивного залучення глядачів. Наприклад, мобільні додатки для кінофестивалів дозволяють глядачам не лише ознайомлюватися з розкладом подій, а й голосувати за улюблені фільми, брати участь у вікторинах або коментувати покази в реальному часі. Це посилює взаємодію між організаторами фестивалю та аудиторією, створюючи відчуття причетності до культурної події.

Також варто згадати про фінансовий аспект. Використання технологій, зокрема платіжних систем для купівлі квитків чи доступу до стрімінгових платформ, дозволяє організаторам кінофестивалів збільшити доходи, водночас знижуючи витрати на фізичну інфраструктуру. Наприклад, онлайн-квитки та цифрові пропуски значно спрощують організацію заходів, особливо в умовах міжнародної аудиторії [21].

Окрім того, технології стали ключовим інструментом для організації освітніх заходів у рамках кінофестивалів. Онлайн-воркшопи, лекції відомих режисерів, вебінари та майстер-класи стали доступними для людей з різних країн. Це розширює вплив фестивалів далеко за межі їхніх географічних локацій.

Сучасні технології також дозволяють враховувати інклюзивність у програмі кінофестивалів. Наприклад, спеціальні субтитри, аудіоописи або адаптовані формати перегляду (для людей із вадами слуху чи зору) стають невід'ємною частиною сучасних заходів. Такий підхід допомагає розширити аудиторію та зробити культурний контент доступним для всіх верств населення [15].

У перспективі подальше впровадження технологій може кардинально змінити формат кінофестивалів. Наприклад, розвиток метавсесвітів (Metaverse) відкриває можливості для створення повністю віртуальних

фестивалів, де глядачі зможуть не лише дивитися фільми, а й взаємодіяти з акторами, режисерами та іншими учасниками через аватари. Такий формат зможе об'єднати людей з усього світу, створюючи новий рівень культурного обміну.

Попри численні переваги, використання технологій несе й певні ризики. Одним із них є можливе послаблення відчуття спільності та атмосфери фестивалю, яке виникає під час живої взаємодії. Тому багато організаторів дотримуються комбінованого підходу, поєднуючи онлайн-формати з традиційними офлайн-заходами.

Загалом, технології стали невід'ємною частиною сучасних кінофестивалів, допомагаючи розширювати їхній вплив, залучати нові аудиторії та створювати унікальний досвід. Їхнє впровадження демонструє, як традиційні культурні заходи адаптуються до викликів і можливостей цифрової епохи, зберігаючи свою актуальність та інноваційність.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РОЛІ КІНОФЕСТИВАЛІВ У ЗБЕРЕЖЕННІ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

2.1. Міжнародний досвід проведення кінофестивалів: збереження культурної ідентичності

Міжнародний досвід проведення кінофестивалів у контексті збереження культурної ідентичності є надзвичайно важливим аспектом для розвитку не тільки кінематографії, а й для збереження та популяризації культурних традицій різних країн. Кінофестивалі, будучи важливими платформами для демонстрації національних кінематографій, сприяють формуванню глобального культурного середовища, яке об'єднує різні культури, але водночас зберігає та підтримує унікальні риси кожної національної традиції [25]. Розглянемо кілька аспектів міжнародного досвіду проведення кінофестивалів, що стосуються збереження культурної ідентичності, а також приклади фестивалів, які успішно здійснюють цю місію.

Одним із прикладів успішного збереження культурної ідентичності через кінофестивалі є Канський кінофестиваль, який з моменту свого заснування у 1946 році не лише демонструє досягнення світового кінематографа, але й дає можливість національним кінематографіям, особливо з країн, що розвиваються, представити свою продукцію на міжнародному рівні. Важливо, що Канни щорічно включають в основну програму фільми, що відображають культурні, соціальні та політичні особливості різних країн. Водночас фестиваль активно підтримує збереження національних традицій через кіно, надаючи можливість молодим кінематографістам з країн Африки, Латинської Америки та Азії показати свої роботи на світовій арені.

Крім того, Канський фестиваль активно працює з документальним кіно, яке є важливим інструментом для відображення реалій певної

культури, історії, традицій та соціальних проблем. Документальні фільми часто висвітлюють питання національної ідентичності, історичної пам'яті та культурних трансформацій, що дозволяє глядачам із різних країн зрозуміти багатство та глибину культур, що можуть бути маловідомими або недооціненими на міжнародному рівні. Менеджмент кінофестивалів у міжнародному контексті передбачає адаптацію організаційних підходів до специфіки різних країн. Наприклад, Канський кінофестиваль ефективно поєднує культурну політику з маркетинговими стратегіями, залучаючи не лише кінематографістів, а й широке коло глядачів через соціальні медіа, партнерські програми та мережу міжнародних офісів. Таким чином, Канський фестиваль не лише популяризує кінематографічні досягнення, а й відіграє важливу роль у збереженні культурної ідентичності різних народів [33].

Ще одним прикладом, де кінофестиваль має важливу роль у збереженні культурної ідентичності, є Венеціанський кінофестиваль. Венеція, як один із найстаріших кінофестивалів, має давню історію взаємодії з національними кінематографіями, підтримуючи їхній розвиток і забезпечуючи платформу для демонстрації творчих досягнень з різних країн. Особливо це стосується національних кінофестивалів, які відображають традиції і соціальні проблеми певних народів, наприклад, фестиваль у Туреччині, Мексиці, Індії та інших країнах, де кінематограф активно працює на збереження культурної спадщини та національних особливостей.

Крім того, на Венеціанському фестивалі збереження культурної ідентичності тісно пов'язане з підтримкою та розвитком національних кінематографій. Фестиваль організовує спеціальні програми для країн, що переживають важкі соціально-економічні чи політичні ситуації, даючи можливість кінематографістам з цих країн представити свої роботи на міжнародному рівні. Це не лише підтримує національні культури, а й

дозволяє залучати міжнародну увагу до важливих соціальних питань, що відображають культурні особливості цих країн [25], [58].

Ще одним прикладом є Міжнародний кінофестиваль у Торонто (TIFF), який активно працює на популяризацію культурної ідентичності країн через покази фільмів, що відображають локальні культури та соціальні реалії. TIFF відіграє важливу роль у розвитку кінематографів з країн, що знаходяться на периферії світової кіноіндустрії, таких як Індія, Нігерія, Малайзія, а також відображає культурні особливості корінних народів Північної Америки. Окремо варто відзначити, що фестиваль активно підтримує кінематографи, які звертаються до тем збереження культурної спадщини, традицій та мови, що важливо для збереження ідентичності меншин у глобалізованому світі.

Міжнародний кінофестиваль у Карлових Варах є ще одним важливим прикладом, де основним завданням є збереження національних культур через кіно. Цей фестиваль, що проходить у Чехії, активно підтримує кінофільми, які висвітлюють соціально-культурні питання, що стосуються національних меншин і народів Центральної та Східної Європи. Важливим є те, що фестиваль надає платформу для кінематографістів, які звертаються до теми збереження національних традицій у часи глобалізації. Наприклад, фільми, що піднімають питання збереження мовної та культурної спадщини чеського та словацького народів, часто отримують визнання і призи на цьому фестивалі.

Національні кінофестивалі також є важливими інструментами збереження культурної ідентичності, адже вони безпосередньо пов'язані з культурними традиціями і соціальною реальністю кожної країни. Вони дозволяють місцевим кінематографістам презентувати свою роботу в контексті національних історичних, культурних і соціальних викликів. Наприклад, Міжнародний кінофестиваль у Сеулі в Кореї підтримує корейський кінематограф, зокрема незалежне кіно, яке часто звертається до

традицій та культурних аспектів південнокорейського суспільства. Такий підхід не лише підтримує національний кінематограф, але й дозволяє корейському кіно зміцнити свою позицію на міжнародній арені [25].

Міжнародні кінофестивалі також стають важливими майданчиками для діалогу між різними культурами, допомагаючи зберегти культурну ідентичність у глобалізованому світі. Завдяки таким фестивалям можливе взаємне збагачення культур, де кожна нація може представити свою кінематографію, підкреслюючи своєму народові унікальність і значення своєї культурної спадщини. Важливим аспектом є те, що, навіть маючи доступ до глобальних технологій і трендів, національні кінематографії зберігають свою індивідуальність через стилі, традиції і мову, які часто є основними елементами їхнього мистецтва.

Наприклад, Міжнародний кінофестиваль у Токіо (TIFF) визнаний важливим інструментом для збереження та поширення японської культурної ідентичності. Японський кінематограф активно працює з питаннями збереження національних традицій, таких як японські театральні мистецтва, а також модернізація стародавніх ритуалів і фестивалів. Фільми, що демонструють японську мову, культуру і звичаї, підкреслюють важливість поваги до традицій і спадщини. Кінофестиваль у Токіо дає можливість побачити, як з одного боку, кінематографія зберігає культурні традиції, а з іншого – стикається з глобальними трендами і технологічними новинками.

Не менш важливим є роль Міжнародного кінофестивалю у Дубаї (DIFF), де активно підтримуються країни з багатою культурною спадщиною, зокрема з арабського світу. Цей фестиваль працює не лише на популяризацію арабського кіно, а й на підтримку кінофільмів, що торкаються важливих соціальних питань у арабських країнах, таких як гендерна рівність, права жінок і свобода слова. Водночас фільми з арабських країн часто піднімають питання збереження традиційних культурних

практик у світі, де швидко змінюється соціальна та політична ситуація. На цьому фоні кінофестиваль стає важливим інструментом для збереження ідентичності не лише національних, а й регіональних культур.

Окремо варто відзначити роль кінофестивалів у розвитку кінематографії корінних народів. Наприклад, Міжнародний фестиваль кіно корінних народів у Канаді надає платформу для представлення фільмів, що торкаються теми історії та культури корінних народів Північної Америки. Важливим є те, що ці фільми активно відновлюють історичну пам'ять, яку часто було стерто або перекручено через колоніальну політику. Показ фільмів про культурні традиції, мови і життя корінних народів допомагає привернути увагу до їхніх проблем, зберігаючи та передаючи важливі елементи їхньої ідентичності наступним поколінням [25].

Ще одним прикладом є кінофестиваль у Римі, який особливу увагу приділяє збереженню та розвитку європейських культурних традицій. Багато фільмів, представлених на цьому фестивалі, відображають соціальні та культурні реалії різних європейських країн, що дозволяє глядачам краще зрозуміти багатство і різноманіття культур Європи. Це особливо важливо для збереження ідентичності в умовах європейської інтеграції та глобалізації, коли культурні особливості можуть стати менш помітними на фоні великих міжнародних процесів.

Іншим аспектом є роль кінофестивалів у збереженні культурної ідентичності через підтримку національних кінематографістів у контексті локальних кіноіндустрій. Наприклад, Міжнародний кінофестиваль у Сінгапурі підтримує кінематографію Південно-Східної Азії, допомагаючи зберігати місцеві культурні особливості через кінематографічні роботи. Важливим є те, що фестиваль організовує спеціальні сесії та програми для молодих кінематографістів, що дозволяє новим голосам виразити власне бачення культурної спадщини через нові форми кіномистецтва [25].

Таким чином, міжнародні кінофестивалі виконують важливу роль у збереженні та поширенні культурної ідентичності на глобальному рівні. Вони стають платформами, де культурні відмінності можуть бути не лише збережені, але й перетворені на важливий інструмент глобального діалогу. Кожен кінофестиваль унікальний у своєму підході до підтримки національних культур, надаючи можливість для глибокого розуміння і взаємного збагачення через кінематограф. Через ці події світ може краще пізнати багатство і різноманіття культур, що сприяє не тільки збереженню, але й розвитку культурної ідентичності в умовах сучасного світу.

2.2. Аналіз українських кінофестивалів: тенденції, проблеми та перспективи

Аналіз українських кінофестивалів є важливим етапом для розуміння розвитку кінематографії в Україні та її взаємодії з культурною ідентичністю, соціально-політичними процесами та міжнародними тенденціями. Українські кінофестивалі стали важливими майданчиками для демонстрації національної кінематографії, але одночасно вони стикаються з низкою проблем, які обмежують їх потенціал. Водночас є чимало перспектив для розвитку цих подій, особливо в контексті збереження і поширення культурної спадщини, популяризації нових імен та сприяння розвитку індустрії.

Однією з основних тенденцій в українських кінофестивалях є акцент на підтримку національного кінематографа. Відновлення та розвиток української кіноіндустрії після тривалого періоду застою стали одними з пріоритетних завдань для кінофестивалів в Україні. Найбільший успіх у цьому контексті мав Одеський міжнародний кінофестиваль, який за короткий час здобув визнання на міжнародному рівні. Одеський фестиваль активно підтримує українських кінематографістів, надаючи їм можливість продемонструвати свої роботи ширшій аудиторії. Зокрема, в рамках цього

фестивалю проходять конкурси для дебютантів та молодих кінематографістів, що дає можливість новим талантам реалізувати свої проекти і привернути увагу до сучасних проблем українського суспільства [27], [34].

Крім того, важливим аспектом є те, що багато українських фестивалів зосереджуються на питаннях національної ідентичності, збереження культурної спадщини та історичної пам'яті. Один із таких прикладів – фестиваль «Київський міжнародний фестиваль документального кіно», який акцентує увагу на роботах, що досліджують соціальні та історичні аспекти України, такі як Голодомор, війна, політичні репресії та культурні традиції. Це дозволяє не тільки зберігати пам'ять про важливі історичні події, а й стимулює національне самовизначення через документальні фільми, що відображають реалії української історії та культури. Менеджмент національної ідентичності через культурні заходи передбачає системну роботу з контентом, який відображає історію та традиції країни. Ефективна організація кінофестивалю може слугувати платформою для обговорення соціальних проблем і формування культурної стратегії держави, яка ґрунтується на культурній спадщині.

Однак, попри ці позитивні тенденції, українські кінофестивали стикаються з певними проблемами, серед яких можна виділити відсутність стабільного фінансування, недостатню підтримку з боку держави та обмежену кількість глядачів. Однією з головних проблем є те, що багатьом фестивалям не вистачає достатнього бюджету для розвитку інфраструктури, організації міжнародних програм та залучення великих кінематографічних гравців. Це негативно впливає на конкурентоспроможність українських фестивалів на міжнародній арені [9].

Наприклад, Львівський кінофестиваль, хоча і є одним із значних заходів на культурній карті країни, часто стикається з проблемою обмеженого фінансування, що ускладнює залучення міжнародних гостей та

можливості для організації масштабних програм. Це, в свою чергу, знижує статус фестивалю на міжнародній арені та обмежує його вплив на розвиток української кіноіндустрії. Крім того, незначна кількість спонсорів і партнерів також впливає на організаційний рівень заходів, що часто позначається на якості проведення фестивалів.

Ще однією проблемою є відсутність достатньої популяризації українських фільмів за кордоном. Хоча є певні позитивні зрушення, такі як участь українських фільмів у Каннах та інших великих кінофестивалях, рівень представленості на міжнародному рівні залишається обмеженим. Українським фільмам часто бракує фінансової підтримки для проведення міжнародних турів, презентацій та маркетингових кампаній, що дозволили б досягти широкої аудиторії. З іншого боку, багато українських фільмів мають високий художній рівень і тематичну глибину, однак вони не отримують достатньої уваги через недостатньо розвинену промоційну інфраструктуру [9].

Тенденцією, яка все більше набирає популярності, є підтримка фестивалями короткометражного кіно. Проблема, з якою стикаються ці фестивалі, полягає в тому, що в Україні досі не налагоджена система розвитку та просування короткометражного кіно як окремого жанру. Однак, фестивалі, такі як «Київський міжнародний фестиваль короткометражного кіно», стають важливими платформами для молодих кінематографістів, які не мають можливості зняти повнометражний фільм, але хочуть заявити про себе. Підтримка короткометражного кіно не лише допомагає реалізувати творчий потенціал молодих авторів, а й сприяє розвитку кіноіндустрії в цілому, адже багато короткометражних фільмів в подальшому стають трамплінами для великих кінематографічних проєктів.

Перспективи розвитку українських кінофестивалів безумовно пов'язані з вирішенням вищезгаданих проблем. Одним із можливих шляхів є створення стабільної системи фінансування через державну підтримку, а

також залучення приватних інвесторів і спонсорів. Наприклад, для розвитку міжнародної популярності українських фільмів можна започаткувати спільні проекти з міжнародними фестивалями та культурними установами. Це дозволить українському кінематографу здобути більше визнання на світовій арені [44].

Додатково варто зазначити, що розвиток кінофестивалів в Україні також тісно пов'язаний з активним використанням сучасних технологій. Зокрема, з огляду на пандемію COVID-19, яка призвела до того, що багато фестивалів перейшли в онлайн-формат, можна спостерігати позитивні зміни в доступності та гнучкості організації кінофестивалів. Онлайн-платформи дозволяють долати географічні обмеження, залучаючи глядачів з різних країн, що сприяє міжнародному обміну досвідом і популяризації українського кіно.

Серед важливих прикладів українських кінофестивалів, які впливають на розвиток національної кінематографії, варто окремо виділити кінофестиваль «Молодість». Заснований у 1970 році, цей фестиваль став однією з найстаріших та найавторитетніших кінематографічних подій України, що відіграє вагомую роль у підтримці молодих талантів. Головною метою фестивалю є надання платформи для молодих режисерів, продюсерів, сценаристів, які лише починають свою кар'єру [44], [10].

«Молодість» має декілька важливих конкурсних програм, серед яких головний акцент робиться на дебютні роботи молодих кінематографістів. Фестиваль також проводить спеціальні покази та програми, присвячені українському кіно, що дозволяє не тільки презентувати сучасні фільми, а й зберігати пам'ять про історичні етапи розвитку національного кінематографа. Наприклад, в рамках фестивалю відбувалися ретроспективи, присвячені таким видатним українським режисерам, як Олександр Довженко та Сергій Параджанов. Це не лише популяризує українське кіно,

але й допомагає новому поколінню кінематографістів черпати натхнення з багатой культурної спадщини країни.

Однак, попри значні успіхи, «Молодість» стикається з проблемами, які є типовими для багатьох українських кінофестивалів. Однією з них є нестабільне фінансування, яке час від часу ставить під загрозу саму можливість проведення заходу. Наприклад, у певні роки фестиваль опинявся на межі зриву через нестачу коштів або недостатню підтримку з боку держави. Водночас важливо відзначити, що завдяки ентузіазму організаторів та підтримці міжнародних партнерів фестивалю вдається долати ці виклики, зберігаючи свою унікальну місію.

Окремо слід звернути увагу на ще один важливий аспект: фестиваль активно працює над міжнародною інтеграцією, залучаючи до співпраці іноземних кінематографістів і партнерів. Завдяки цьому на «Молодості» демонструються роботи з усього світу, що дозволяє українській аудиторії ознайомитися з найкращими світовими кінематографічними трендами, а українські митці отримують можливість представити свої роботи міжнародній аудиторії. Наприклад, протягом останніх років фестиваль все більше уваги приділяє питанням гендерної рівності та інклюзивності, включаючи програми, що акцентують увагу на жінках-режисерах та представниках меншин.

Ще одним прикладом важливого українського кінофестивалю є фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA. Його унікальність полягає в тому, що він не тільки популяризує документальне кіно, але й ставить в центр уваги суспільно важливі теми, зокрема захист прав людини, соціальну справедливість та свободу вираження. Цей фестиваль є надзвичайно важливим у контексті збереження демократичних цінностей та формування активного громадянського суспільства. Крім того, Docudays UA активно залучає молодь, проводячи освітні програми,

воркшопи та лекції, спрямовані на розвиток документального кінематографа в Україні [22].

Фестиваль «Чілдрен Кінофест» є ще одним унікальним прикладом події, яка фокусується на розвитку культурного середовища для наймолодших глядачів. Завдяки цьому заходу українські діти знайомляться з якісним європейським і національним кіно, яке не лише розважає, але й сприяє вихованню естетичного смаку, моральних цінностей та зацікавленості до мистецтва. Такий формат кінофестивалю є важливим для формування майбутніх поколінь глядачів, які будуть цінувати і підтримувати національну кінематографію [10].

На додачу до перерахованих прикладів, в останні роки в Україні з'являється все більше фестивалів, присвячених нішевим тематикам, зокрема анімаційному кіно (фестиваль LINOLEUM), екологічному кінематографу, а також фестивалі, які проходять у маленьких містах. Наприклад, фестиваль «Кіносарай», що відбувається на території мистецького центру під відкритим небом, акцентує увагу на локальних громадах та підтримує молодих кінематографістів з регіонів. Такий підхід дозволяє розвивати кінематографічне середовище поза межами великих міст і сприяє залученню нових талантів до національної кіноіндустрії.

Рисунок 2.1. Аналіз українських кінофестивалів: тенденції, проблеми та перспективи

Аспект	Опис	Приклад або дані
Тенденції розвитку	Зростає популярність фільмів, що акцентують на національних темах, історичних подіях, культурі.	Зростання інтересу до фестивалю Docudays UA через фільми про права людини.
Основні проблеми	Недостатнє фінансування, слабка промоція на міжнародному рівні, нерозвинена інфраструктура.	Локальні фестивалі, як-от «Кіносарай», стикаються з обмеженими бюджетами.
Перспективи	Розширення міжнародної співпраці, цифровізація, залучення молоді до кінопроцесу.	Плани розвитку платформи для онлайн-трансляцій фестивалю «Молодість».
Регіональний розвиток	Підтримка малих і регіональних фестивалів для популяризації культури поза столичними центрами.	Фестиваль «Бардак» у Харкові сприяє активізації місцевих кіномитців.
Залучення аудиторії	Орієнтація на інтерактивні заходи, воркшопи, дискусії, які залучають глядачів до обговорення тем.	Майстер-класи для молодих режисерів у межах Одеського кінофестивалю.

Загалом, аналіз українських кінофестивалів свідчить про те, що цей сегмент має величезний потенціал для впливу на розвиток національної культури, збереження культурної спадщини та формування позитивного іміджу України за кордоном. Однак для досягнення цих цілей необхідно вирішити низку проблем, пов'язаних з фінансуванням, організацією та популяризацією українського кіно. У перспективі створення стабільної системи підтримки кінофестивалів, їх інтеграція у міжнародний кінематографічний контекст та активна взаємодія з молодим поколінням можуть стати ключовими факторами успіху цього важливого культурного напрямку.

2.3. Вплив кінофестивалів на формування національної свідомості та культурного туризму

Кінофестивалі мають унікальну здатність впливати на формування національної свідомості, водночас сприяючи розвитку культурного туризму.

Вони виступають не лише майданчиками для демонстрації фільмів, але й потужними платформами для популяризації національної культури, осмислення історичних подій і просування країни на міжнародній арені. Цей вплив стає особливо важливим в умовах глобалізації, коли питання збереження культурної ідентичності набуває особливої актуальності.

Кінофестивалі сприяють формуванню національної свідомості через демонстрацію фільмів, які порушують важливі соціальні, історичні та культурні теми. Наприклад, стрічки, що розповідають про історичні події, сприяють осмисленню складних періодів у житті країни, збереженню пам'яті про них та формуванню єдності у суспільстві. Один із яскравих прикладів такого впливу — фільми, показані на фестивалі Docudays UA, які зосереджуються на правах людини, свободі слова та інших важливих аспектах, що стимулюють громадян до роздумів про національні цінності. Це допомагає формувати критичне мислення та усвідомлення значення власної ідентичності у світовому контексті [22].

Фільми, представлені на фестивалях, часто акцентують увагу на традиціях, культурних звичаях та локальних особливостях, які відображають національний колорит. Наприклад, Одеський міжнародний кінофестиваль неодноразово демонстрував фільми, присвячені культурному розмаїттю регіонів України. Такі події зміцнюють національну гордість і стимулюють зацікавленість до власної культури серед українців, особливо серед молоді.

Одночасно кінофестивалі є важливим інструментом розвитку культурного туризму. Проведення масштабних фестивалів приваблює туристів з різних куточків світу, які відвідують країну не лише для перегляду фільмів, але й щоб ознайомитися з її культурою, архітектурою та історією. Наприклад, «Молодість» і Одеський міжнародний кінофестиваль сприяють зростанню популярності Києва та Одеси як культурних центрів. Завдяки фестивалям ці міста стають привабливішими для туристів, що позитивно

впливає на місцеву економіку, збільшує кількість готелів, ресторанів, культурних об'єктів, які обслуговують гостей.

Культурний туризм також стимулюється через організацію тематичних заходів під час фестивалів, таких як майстер-класи, виставки, кінопокази під відкритим небом, що надають учасникам можливість глибше зануритися у локальний культурний контекст [17]. Наприклад, у межах Львівського кінофестивалю часто організовуються заходи, присвячені українській історії та мистецтву, що дозволяє глядачам дізнатися більше про культурне багатство цього регіону.

Важливою складовою впливу кінофестивалів на культурний туризм є створення бренду країни. Успішні кінофестивалі сприяють формуванню позитивного іміджу країни на міжнародній арені, що заохочує туристів відвідати її. Наприклад, Канський кінофестиваль став символом Франції як країни високої культури та мистецтва, і українські фестивалі мають подібний потенціал. Присутність відомих режисерів, акторів та кінокритиків на українських кінофестивалях сприяє підвищенню їх статусу та приваблює міжнародну аудиторію [21].

Однак, попри позитивні аспекти, існують і виклики, пов'язані з реалізацією цього потенціалу. Однією з проблем є недостатня увага до промоції фестивалів на міжнародному рівні. Часто інформація про українські кінофестивалі обмежується локальними медіа, що значно зменшує їхню аудиторію. Крім того, бракує належної інфраструктури в багатьох регіонах, що могло б забезпечити комфортний прийом великої кількості туристів.

Щоб підсилити вплив кінофестивалів на формування національної свідомості та розвиток культурного туризму, необхідно вдосконалити стратегії їх проведення. Одним із можливих рішень є активніше залучення міжнародних партнерів, які могли б допомогти в організації та просуванні фестивалів за кордоном. Важливим кроком може стати створення

кінофестивальних турів для іноземців, що включатимуть не лише відвідування кіносеансів, але й екскурсії історичними місцями, знайомство з традиціями та кухнею країни.

Варто також враховувати, що кінофестивалі можуть стати основою для довготривалих культурних проєктів, які будуть працювати на зміцнення національної ідентичності [1], [40]. Наприклад, фестивалі можуть розвивати програми освітнього характеру, спрямовані на молодь, проводити воркшопи з кінематографії, присвячені національним темам, або створювати архіви кіноспадщини. Такі ініціативи зміцнюють зв'язок між поколіннями та сприяють збереженню культурного надбання.

Розвиток кінофестивалів в Україні як інструменту формування національної свідомості та стимулу для культурного туризму має ще одне важливе значення – залучення місцевих громад до активної участі у культурному житті. Часто проведення кінофестивалів стає подією, яка об'єднує людей, стимулює їх до взаємодії, обговорення культурних питань та спільного вирішення актуальних проблем. Це особливо важливо для малих міст і сіл, де організація таких подій може стати не лише культурним, але й соціальним проривом [24].

Наприклад, фестивалі, які відбуваються у невеликих містах або сільській місцевості, як-от «Кіносарай» або «ГогольFest», стимулюють місцевих мешканців до участі у культурному процесі, залучають їх до волонтерства чи організаційної діяльності. Такі події допомагають людям відчувати себе частиною більшого культурного контексту, формують почуття гордості за свою місцевість, а також сприяють збереженню місцевих культурних традицій.

З іншого боку, міжнародні кінофестивалі, які проходять в Україні, сприяють взаємодії між українською культурою та іншими національними культурами. Цей діалог дозволяє інтегрувати національну ідентичність у глобальний контекст, не втрачаючи її унікальності. Наприклад, Одеський

міжнародний кінофестиваль не лише демонструє українські фільми іноземним гостям, але й привозить в Україну найкращі зразки світового кіномистецтва, що дозволяє українським кінематографістам переймати новий досвід та тенденції.

Крім того, успішні кінофестивалі стимулюють інвестиції у розвиток місцевої інфраструктури. У містах, де проводяться масштабні фестивалі, часто будуються нові кінотеатри, оновлюються готелі, створюються зручні транспортні зв'язки. Усі ці фактори безпосередньо впливають на туристичну привабливість регіону, сприяючи розвитку як внутрішнього, так і міжнародного туризму. Наприклад, завдяки популярності фестивалю «Молодість» Київ став одним із головних центрів кінокультури в Східній Європі, що привертає до міста численних туристів і кіномитців.

Для подальшого розвитку цього напрямку необхідна активна участь держави, яка повинна забезпечити фінансову та організаційну підтримку кінофестивалів. Зокрема, варто створити довгострокові програми підтримки фестивального руху, які передбачатимуть фінансування нових проектів, залучення міжнародних експертів, створення освітніх платформ для кіномитців та популяризацію українських фестивалів за кордоном.

Значну роль у цьому процесі можуть відігравати також приватні компанії та громадські організації. Співпраця між державою, бізнесом та громадянським суспільством може забезпечити стабільність та довготривалий розвиток кінофестивального руху, який стане важливим елементом формування національної свідомості та культурного туризму [17].

Таким чином, кінофестивалі є унікальним інструментом для розв'язання багатьох культурних, соціальних та економічних завдань. Вони не лише популяризують національну культуру та сприяють збереженню її ідентичності, але й інтегрують її у глобальний культурний простір, зміцнюють зв'язки між людьми та стимулюють розвиток локальних громад.

У цьому контексті кінофестивалі слід розглядати як важливий елемент культурної політики України, який має стратегічне значення для майбутнього країни.

2.4. Контент-аналіз фільмів як інструмент популяризації культурної спадщини

Фільми відіграють унікальну роль у збереженні та популяризації культурної спадщини, оскільки вони здатні передавати інформацію через образи, сюжети, мову та емоції. Вибір фільмів для аналізу здійснювався з урахуванням їхнього впливу на популяризацію культури та історії, а також здатності привернути увагу до питань збереження нематеріальної спадщини. Розглянемо головні аспекти.

1. Історична спадщина у фільмах. Один із найбільш яскравих прикладів популяризації історичної спадщини – це стрічка «Тіні забутих предків» (1965, реж. Сергій Параджанов). Цей фільм розповідає історію життя гуцулів, передаючи їхні звичаї, обряди, костюми та міфологію. Вибір цієї стрічки пояснюється її роллю в збереженні нематеріальної культурної спадщини Карпатського регіону. Через яскраву візуальну мову фільм не лише доносить культурні особливості гуцулів, але й створює емоційний зв'язок між сучасним глядачем і традиціями минулого. «Тіні забутих предків» стали візитною карткою українського кінематографа, залучивши міжнародну аудиторію до вивчення унікальної культури України [9].

Інший приклад – «Захар Беркут» (1971, реж. Леонід Осика), заснований на однойменній повісті Івана Франка. Стрічка акцентує увагу на героїчному минулому українців, їхній боротьбі за свободу та збереження національної ідентичності. У фільмі відображено традиції, архітектуру та побут Середньовіччя. Вибір цієї роботи обумовлений її здатністю популяризувати українську історію та культурні цінності через зображення національних героїв і духу спільності.

2. Мова та фольклор у кіно. Фільми, що популяризують українську мову та фольклор, також мають вагоме значення для культурної спадщини. Наприклад, стрічка «Плем'я» (2014, реж. Мирослав Слабошпицький) стала унікальним явищем, оскільки побудована виключно на жестовій мові. Хоча сюжет стрічки присвячений соціальній драмі, її форма стала міжнародним прикладом нематеріальної спадщини, пов'язаної з комунікацією. Вибір цього фільму для аналізу пояснюється його інноваційністю та здатністю розширити межі культурної спадщини до нематеріальних форм.

Крім того, варто згадати анімаційний фільм «Микита Кожум'яка» (2016, реж. Манук Депоян), який знайомить дітей із українськими казками та фольклором у сучасному форматі. Через захопливий сюжет і національний колорит фільм допомагає популяризувати традиційні українські цінності серед наймолодшої аудиторії.

3. Релігійна спадщина та кіно. Фільми, що досліджують релігійні традиції, також відіграють важливу роль у популяризації культури. Наприклад, стрічка «Козаки. Абсолютно брехлива історія» (2020, реж. Олександр Березань) розповідає про добу козацтва, показуючи її зв'язок із релігійними обрядами та звичаями. Релігійна спадщина, представлена у фільмі, інтегрується у загальний наратив національної ідентичності, підкреслюючи її важливість у формуванні суспільних цінностей.

4. Популяризація сучасної культури. Фільм «Додому» (2019, реж. Наріман Алієв) демонструє синтез культурної спадщини кримських татар і сучасного українського суспільства. Він піднімає важливі питання ідентичності, сімейних цінностей та національної пам'яті. Цей вибір обумовлений здатністю фільму не лише популяризувати культуру кримських татар, але й інтегрувати її в ширший український контекст, сприяючи міжкультурному діалогу.

5. Міжнародна популяризація. Українські фільми стають важливим інструментом культурної дипломатії. Наприклад, «Атлантида» (2019, реж.

Валентин Васянович), яка отримала нагороди на міжнародних кінофестивалях, зображує постапокаліптичну Україну після війни, але водночас інтегрує культурні та соціальні аспекти національної спадщини. Вибір цього фільму обумовлений його здатністю представляти Україну у глобальному культурному просторі, акцентуючи увагу на її сучасних викликах і багатій спадщині.

Якщо розглядати більш сучасні фільми, особливо голлівудські, то можна зазначити, як вони активно використовують сучасні технології та новаторські підходи для відтворення історії та культури, звертаючись до тем, які знаходять відгук у глобальної аудиторії.

Одним із таких прикладів є «Чорна Пантера» (2018, реж. Раян Куглер). Хоча це фільм із жанру супергеройського кіно, він робить значний внесок у популяризацію африканської культури. Ваканда, вигадана країна, стала символом переосмислення африканської спадщини, представляючи традиції, музику, моду та архітектуру в яскравих візуальних образах. Фільм був високо оцінений за відображення багатства та різноманітності культурного спадку континенту, уникаючи типових стереотипів [19].

Інший приклад – «Дюна» (2021, реж. Дені Вільнев). Хоча сюжет фільму базується на фантастичному романі Френка Герберта, у ньому можна знайти елементи, які відображають натхнення культурою Близького Сходу, зокрема арабськими традиціями. Костюми, мова, звичаї та образи пустельного світу Арракіс нагадують про культуру бедуїнів. Вибір цього фільму пояснюється його здатністю адаптувати культурні елементи до фантастичного контексту, зберігаючи при цьому їхню автентичність.

Якщо взяти, фільми про міфологію та сучасний контекст, то «Мулан» (2020, реж. Нікі Каро) стане гарним прикладом, бо є римейком класичного анімаційного фільму та переосмисленням китайської легенди про героїню Мулан. Ця стрічка популяризує китайські культурні цінності, включаючи честь, сім'ю та відданість. Крім того, у фільмі представлені традиційні

бойові мистецтва, костюми та ландшафти, що підкреслюють естетику та багатство китайської культурної спадщини [19].

Фільм «Коко» (2017, реж. Лі Анкріч) від Pixar Studios популяризує мексиканську культуру через зображення традиційного свята Día de los Muertos (День мертвих). У стрічці акцент зроблено на важливості сімейних зв'язків, пам'яті про предків та елементах мексиканського фольклору, таких як музика маріачі та колоритні декорації. Фільм був високо оцінений за уважність до культурних деталей і здатність залучити до цієї тематики широку міжнародну аудиторію.

Окрім цього, існує багато фільмів, що висвітлюють сучасну культуру в історичному контексті. «1917» (2019, реж. Сем Мендес) – фільм, що зображує події Першої світової війни. Хоча стрічка зосереджена на військових подіях, вона також відтворює європейську історичну спадщину через візуальні елементи, такі як архітектура, костюми та пейзажі. Вибір цього фільму обумовлений його здатністю поєднувати емоційну силу з точністю відображення історичних реалій [19].

«Білий тигр» (2021, реж. Рамін Бахрані) є сучасною драмою, яка висвітлює соціальні аспекти індійської культури, включаючи кастову систему, класові відносини та традиційні цінності. Фільм відзначений за своєрідний погляд на еволюцію індійського суспільства, поєднуючи культурну спадщину та виклики сучасності.

Отже, проаналізовані українські та міжнародні фільми не лише популяризують культурну спадщину через історії та зображення, але й інтегрують локальні традиції у глобальний контекст. Це сприяє розширенню культурного діалогу, залучаючи різноманітну аудиторію до вивчення культурної спадщини через кіно. Кожен із проаналізованих фільмів обраний за його унікальний внесок у збереження та популяризацію культурних цінностей, що дає можливість створювати зв'язки між поколіннями, культурами та націями. Результати контент-аналізу фільмів можуть бути

використані менеджерами для створення стратегій популяризації. Наприклад, дані про інтерес аудиторії до певних тем можуть допомогти у виборі фокусних напрямків фестивалю, що сприятиме збільшенню глядацької аудиторії та підвищенню значущості культурної спадщини в медіапросторі.

РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА КОНЦЕПЦІЇ КІНОФЕСТИВАЛЮ З МЕТОЮ ПІДТРИМКИ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

3.1. Концепція кінофестивалю: тематика, мета, цільова аудиторія

Назва проекту: Кінофестиваль «Споживай українське»

Слоган: «Твій вибір, твоя історія!»

Метою проекту є створення платформи для популяризації, підтримки та розвитку українського кіномистецтва через проведення кінофестивалю, який сприятиме розкриттю талантів, валоризації національної кінематографії та вихованню глядацької свідомості.

Основні завдання проекту:

- сприяти творчому самовираженню українських кіномитців через участь у конкурсах і відзначення їхніх досягнень.
- залучити увагу глядачів до українського кінематографу через показ фільмів різних жанрів та стилів, що відображають різноманіття та багатство національної культури.
- залучити як місцеву, так і міжнародну аудиторію до українського кіномистецтва, сприяючи розвитку туризму та взаєморозуміння між країнами.
- створити форум для обговорення важливих соціокультурних та етичних питань, які порушуються у фільмах, сприяючи формуванню свідомого глядацького суспільства.
- підкреслити патріотичний аспект проекту, надавши можливість глядачам відчувати гордість за українське кіно та його внесок у світову кінематографію.
- забезпечити фінансову стабільність та успішну реалізацію проекту шляхом залучення спонсорів, партнерів та грантів.

Кінофестиваль «Споживай українське» є унікальним та соціально важливим проектом, через такі важливі аспекти, як:

- 1) Профільна мета (кінофестиваль ставить своєю метою підтримку та популяризацію українського кіномистецтва, що допомагає розкрити таланти вітчизняних кінематографістів та підтримати розвиток національної кінематографії).
- 2) Культурна різноманітність (проект сприяє розмаїттю культурної спадщини України, дозволяючи глядачам зануритися в унікальний світ українських історій, традицій та мови через об'єktiv камери).
- 3) Валоризація талантів (за допомогою кінофестивалю буде надана можливість талановитим режисерам, акторам, сценаристам та іншим фахівцям у сфері кіно проявити себе та отримати визнання, що може стати вирішальним кроком у їхній кар'єрі).
- 4) Виховання глядацької свідомості (кінофестиваль може виступити як платформа для обговорення соціокультурних та етичних питань, підняти теми, що цікавлять сучасне українське суспільство).
- 5) Розвиток туризму (проект може призвести до збільшення інтересу як місцевого, так і міжнародного туриста до української культури, що в свою чергу сприяє розвитку туристичного потенціалу країни).
- 6) Патріотичний компонент («Споживай українське» може виступати як інструмент патріотичного виховання, підсилюючи національний дух та гордість за українське мистецтво).

Тобто, моя ініціатива має на меті не лише розважити глядачів, але й внести свій внесок у розвиток української кінематографії та збагатити культурний простір країни.

Проект буде реалізований у орендованому приміщенні, галереї «Артпричал». Розташування: місто Київ, Поділ, набережна Дніпра, мальовничий район з легким доступом громадським транспортом. Опис приміщення:

- Головний зал: площа 540 м², місткість до 400 осіб. Зал підходить для кінопоказів, панельних дискусій, церемоній відкриття та закриття.
- Відкрита тераса: площа 950 м², яка може бути використана для неформальних зустрічей, фуршетів або виставок під час фестивалю.
- Сучасне технічне оснащення: проектори, акустичні системи, мікрофони, професійне освітлення та бездротовий інтернет.
- Додаткові послуги: можливість організувати кейтеринг, технічну підтримку, фотозони.

Переваги вибору «Артпричалу»:

1. Місткість та гнучкість: приміщення може легко адаптуватися до потреб великого заходу.
2. Локація: розташування на березі Дніпра додає атмосферності фестивалю, приваблюючи відвідувачів.
3. Технічне оснащення: забезпечує якісний кінопоказ та комфортне проведення подій.
4. Імідж: креативний простір ідеально відповідає тематиці національного кінофестивалю.

Цільові аудиторії для кінофестивалю «Споживай українське» включає різноманітний спектр глядачів, орієнтований на різні групи інтересів та вікові категорії.

Основні цільові аудиторії:

- 1) Любителі української культури: особи, які цікавляться українською культурою та мистецтвом і бажають поглибити своє розуміння та відчуття національної ідентичності через кіно.
- 2) Молодь та студенти: активна молодь, студенти вищих навчальних закладів, які зацікавлені у відкритті нових творчих напрямів, а також в обговоренні сучасних тем через призму кіно.

3) Професіонали кінематографії: режисери, сценаристи, актори, оператори та інші фахівці кіноіндустрії, які шукають можливості показати свої творчі досягнення та знайти нових партнерів.

Додаткові цільові аудиторії:

1) Місцеві та міжнародні гості: туристи, які цікавляться культурою країни, а також представники міжнародних спільнот та інституцій, які шукають можливості співпраці та обміну досвідом.

2) Патріотично налаштовані глядачі: особи, які відчують гордість за свою країну та підтримують ініціативи, спрямовані на підтримку та популяризацію української культури.

3) Цінителі арт-фільмів: глядачі, які цінують нестандартні та авторські рішення в кіно, активно шукають нові та непередбачувані історії.

Проект «Споживай українське» є унікальним завдяки кільком важливим аспектам. Перш за все, фестиваль акцентує увагу виключно на українському кіно, що відзначає його серед інших подібних заходів. Це не лише створює можливості для ознайомлення національних і міжнародних глядачів з українською культурою, але й поглиблює розуміння мистецтва через об'єktiv камери.

Проект також сприяє підтримці талановитих українських кінематографістів. Виявлення та заохочення творчих особистостей позитивно впливає на розвиток і популярність місцевої кінематографії. Крім того, важливим є соціокультурний вимір: фестиваль порушує актуальні етичні та соціальні питання, використовуючи кіно як мову для висловлення ідей і стимулювання дискусій. Особлива увага приділяється відкриттю нових імен, надаючи платформу перспективним творчим особистостям для самовираження та презентації своїх робіт.

Ще однією рисою фестивалю є широкий спектр жанрів і стилів, представлених українськими фільмами. Це дозволяє задовольнити різноманітні смаки та інтереси аудиторії. Інтерактивність і залучення глядачів до подій фестивалю створюють унікальні враження, зміцнюючи зв'язок між творцями та аудиторією. Завдяки міжнародній взаємодії фестиваль популяризує українське кіно за кордоном, сприяючи його глобальній відомості. Усі ці аспекти формують унікальну ідентичність і цінність проекту, роблячи його особливим серед подібних ініціатив.

Для успішної реалізації проекту важливо встановити критерії успіху, які допоможуть команді зрозуміти вимоги та очікування. Основними критеріями є дотримання термінів виконання, утримання в межах бюджету, досягнення попередньо визначених цілей, задоволення потреб учасників, забезпечення необхідної функціональності, наявність кваліфікованого персоналу, а також надання технічної та фінансової підтримки. Важливими елементами є ефективне управління ризиками, комунікація та отримання зворотного зв'язку.

Водночас існують ризики, які можуть вплинути на виконання проекту. Фінансові ризики включають неефективний розподіл ресурсів, відмову в отриманні гранту чи втрату партнерів. Кадрові ризики можуть проявитися у складнощах управління персоналом або міжособистісних конфліктах. Технічні ризики пов'язані з установкою чи транспортуванням обладнання. Також важливими є політичні, законодавчі та економічні ризики на міжнародному рівні, а також страхові ризики.

Визначення потенційних ризиків, аналіз їхніх наслідків і розробка стратегії уникнення негативних впливів є запорукою успіху проекту. Комплексний підхід до управління ризиками забезпечить стабільність і ефективність реалізації ініціативи.

Персонал – це найважливіший ресурс будь-якої організації, оскільки лише за допомогою конкретних людей компанія реалізує свою діяльність.

Для того, щоб команда в будь-якій кількості була дійсно ефективною, потрібно відразу розподілити командні ролі на основі професійної компетенції кожного з учасників, розписати правила взаємодії і прийняття рішень.

Отже, розглянемо основну команду мого проекту, яка складається з восьми співробітників:

1. Директор фестивалю: координує всі аспекти фестивалю, визначає стратегію та завдання, вирішує стратегічні питання, співпрацює з партнерами та спонсорами.
2. Куратор відбору фільмів: відповідає за вибір фільмів для участі у фестивалі, оцінює якість та відповідність тематиці, веде переговори з режисерами та продюсерами.
3. Менеджер з організації подій: відповідає за планування та організацію всіх заходів фестивалю, включаючи відкриття, закриття, конкурси, лекції, виставки та інші події.
4. Маркетинговий менеджер: розробляє та впроваджує маркетингову стратегію, включаючи рекламні кампанії, взаємодію з медіа, підтримку у соціальних мережах та інші просувальні заходи.
5. Менеджер зв'язків з глядачами: забезпечує комунікацію з глядачами, вирішує питання та запитання, створює програму подій та активностей для аудиторії.
6. Фінансовий менеджер: веде облік фінансів, розробляє та відслідковує бюджет, взаємодіє з фінансовими партнерами та спонсорами.
7. Технічний директор: відповідає за технічну інфраструктуру фестивалю, включаючи обладнання для показу фільмів, звукову систему, світло, а також технічну підтримку.

8. Координатор волонтерів: організовує та керує командою волонтерів, визначає їхні обов'язки та розподіляє завдання для забезпечення плавної роботи фестивалю.

3.2. Фінансова складова проекту: бюджет, доходи та витрати

Головними спонсорами проекту «Споживай українське» стане Кінокомпанія «Ступені» та Міжнародний правозахисний кінофестиваль «Ступені». Фільми компанії перемагали та були номіновані на більш ніж 200 міжнародних кінофестивалях. Основні цілі та завдання студії – створення незалежного та соціально важливого кіно, яке може змінити суспільство на краще, запропонувавши шляхи вирішення певної проблеми. Окрім цього, засновник компанії, Ігор Парфенов, є відомим українським правозахисником. Він організував понад 300 різних заходів на підтримку ухвалення актів про права людини, тварин та захисту навколишнього середовища в Україні.

Також спонсорами мого проекту стануть Міжнародний фонд «Відродження» та Українська кіноакадемія.

Перейдемо до плану витрат та доходів проекту «Споживай українське». Бюджет проекту – це план витрат, необхідних для його виконання, у вартісному вираженні.

Завдяки формуванню бюджету можна ефективно спланувати майбутні доходи, розрахувати витрати та визначити, яку частину коштів можна спрямувати на заощадження, інвестиції або важливі великі придбання. Все це представлено у таблиці 3.1. та 3.2. (Витрати на людські ресурси зазначені за 6 місяців роботи).

Таблиця 3.1.

План витрат

Категорія Витрат	Сума (в гривнях)	Опис
Людські ресурси	312 000	
Директор фестивалю	60 000	Організація та координація
Куратор відбору фільмів	48 000	Вибір фільмів для фестивалю
Менеджер подій	48 000	Планування та організація подій
Маркетинговий менеджер	48 000	Реклама та просування
Менеджер зв'язків з глядачами	30 000	Взаємодія з аудиторією
Фінансовий менеджер	30 000	Облік та керування фінансами
Технічний директор	30 000	Забезпечення технічної інфраструктури
Координатор волонтерів	18 000	Організація та керування волонтерами
Матеріальні витрати	95 000	
Прокат кінозалу та обладнання	40 000	Оренда приміщення та технічного обладнання
Продукція та матеріали для подій	10 000	Матеріали для оформлення та проведення події, декор
Рекламні матеріали	20 000	Друк, реклама в ЗМІ, білборди та інше
Соціальні мережі та онлайн-реклама	10 000	Реклама у соцмережах та онлайн-платформах
Розваги для гостей та учасників	5 000	Святковий фуршет
Транспортні витрати	10 000	Перевезення учасників та гостей
Всього	407 000 грн	

Таблиця 3.2.

План доходів

Джерело Доходу	Сума (в гривнях)	Опис
Продаж Квитків та Акредитація	160 000	
Продаж квитків	60 000	Дохід від вхідних квитків
Акредитація для учасників	100 000	Збір оплати від учасників та гостей
Продаж Рекламних Пакетів	50 000	
Рекламні стенди та банери	30 000	Продаж простору для реклами
Співпраця з рекламодавцями	20 000	Партнерські угоди щодо реклами
Інші Джерела Доходу	10 000	
Продаж сувенірів та продукції	10 000	Дохід від пам'ятних речей, атрибутики
Всього	220 000 грн	

3.3. Етапи підготовки та реалізації кінофестивалю, рекламна кампанія

План реалізації проекту – це єдиний, послідовний та узгоджений документ, що включає результати планування всіх функцій управління проектом і є основою виконання та контролю проекту.

Формування плану реалізації проекту дозволяє заздалегідь відповісти на ключові питання: хто, що, коли, як і з якою метою виконуватиме в рамках проекту, забезпечуючи підготовку до його успішного старту. Все це представлено у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3.

Етапи підготовки та реалізації кінофестивалю

Етап	Завдання	Відповідальний	Термін виконання	Примітки
Підготовчий етап				
1	Розробка концепції та стратегії	Директор фестивалю, Маркетинговий менеджер	Місяць 1-2	
2	Визначення бюджету та пошук фінансових партнерів	Фінансовий менеджер	Місяць 2-3	
3	Організація команди та призначення відповідальних	Директор фестивалю	Місяць 3	
Підготовка та маркетинг				
4	Вибір фільмів та контакт з режисерами	Куратор відбору фільмів	Місяць 4-5	
5	Розробка маркетингової стратегії та плану реклами	Маркетинговий менеджер	Місяць 5-6	
6	Запуск веб-сайту та соцмереж	Комунікаційний менеджер	Місяць 6-7	
Організація подій та залу				

Етап	Завдання	Відповідальний	Термін виконання	Примітки
7	Оренда кінозалу та технічне обладнання	Технічний директор	Місяць 7-8	
8	Розробка програми подій та графіку виставок	Менеджер подій	Місяць 8-9	
9	Організація акредитації та продажу квитків	Менеджер зв'язків з глядачами	Місяць 9-10	
Проведення фестивалю				
10	Проведення відкриття та церемонії вручення нагород	Менеджер подій	День 1	
11	Показ фільмів та проведення конкурсів	Куратор відбору фільмів	День 1-5	
12	Організація додаткових культурних заходів	Організаційний комітет	День 1-5	
13	Закриття та завершення фестивалю	Директор фестивалю	День 6	
Звітність та оцінка				
14	Складання звітів та аналіз результатів	Директор фестивалю, Фінансовий менеджер	Місяць 7-8	

Етап	Завдання	Відповідальний	Термін виконання	Примітки
15	Дякуємо за участь та звільнення команди	Директор фестивалю	Місяць 9	

Перейдемо до рекламної кампанії. Реклама – це комунікація, направлена на привернення уваги цільової аудиторії до об'єкту просування. За допомогою ефектиної реклами, можна не просто розповісти про проект потенційним клієнтам, а й виділитися на тлі конкурентів та сформувати асоціацію в них з бізнесом.

Рекламна кампанія «Споживай українське»:

Ціль: Залучити увагу та зацікавленість аудиторії до кінофестивалю «Споживай українське», підвищити усвідомленість про подію та залучити якомога більше глядачів.

1. Логотип та Брендівані Матеріали:

- Логотип: створення унікального та легко впізнаваного логотипу фестивалю.
- Постери та Банери: дизайн яскравих та привабливих постерів для кінозалу, а також банерів для зовнішньої реклами.

– 2. Соціальні Мережі:

- Фейсбук, Інстаграм, ТікТок: розкрутка сторінки фестивалю, публікації анонсів, фото та відео зі зйомок фільмів, конкурси для підписників.
- Хештеги: розробка унікальних хештегів для заохочення аудиторії до обговорення та взаємодії.

3. Веб-сайт та електронна пошта:

- Офіційний Веб-сайт: створення інформаційного та зручного веб-сайту з розкладом, інструкціями для учасників та квитками.
- Електронна пошта: розсилка новин, анонсів та ексклюзивних пропозицій для підписників.
- Рекламні відеоролики та ролики за кадром:
- Тизери та трейлери: створення коротких тизерів та трейлерів для телебачення та онлайн-платформ.
- Ролики за кадром: розповсюдження закадрових зйомок фільмів та інтерв'ю з режисерами та акторами.

5. Заходи та Промоакції:

- Прес-конференції та інтерв'ю: організація прес-конференцій та інтерв'ю з режисерами та учасниками фестивалю.
- Квитки та Акредитація: денні квитки зі знижкою, можливість попередньої онлайн-акредитації для глядачів та журналістів.
- Партнерства та спонсорство:
- Партнерські угоди: укладання угод з партнерами для спільних рекламних акцій та подій.
- Спонсори та пожертвування: привертання уваги компаній та індивідуальних спонсорів для підтримки фестивалю.

7. Взаємодія з глядачами:

- Конкурси та розіграші: проведення конкурсів з призами для аудиторії.
- Фан-зона: створення спеціальної зони для фото та інтерактивних акцій на місці проведення фестивалю.

3.4. Оцінка ефективності кінофестивалю у популяризації культурної спадщини

Після проведення мого кінофестивалю важливо провести всебічну оцінку його ефективності, що дозволить зрозуміти, наскільки успішно

вдалося досягти поставлених цілей з популяризації культурної спадщини. Оцінка ефективності може включати кілька основних критеріїв, зокрема аудиторне охоплення, вплив на громадську думку, економічні показники, залучення міжнародної аудиторії та збереження культурної ідентичності. Розглянемо кожен з них.

1. Аудиторне охоплення. Кількість глядачів, які відвідали мій кінофестиваль, є одним з основних критеріїв оцінки. Для цього буде проаналізована статистика відвідуваності як фізичних показів, так і онлайн-форматів, якщо такі мали місце. Після проведення фестивалю важливо вивчити, скільки людей з різних регіонів взяли участь у заходах і які категорії фільмів були найбільш популярні серед глядачів. Це допоможе зрозуміти, які аспекти фестивалю привернули найбільшу увагу, а також визначити, чи вдалося залучити широку аудиторію до культурної спадщини.

2. Вплив на громадську думку. Ще одним важливим аспектом оцінки є зміна ставлення аудиторії до культурної спадщини. Для цього буде проведено анкетування серед глядачів, щоб дізнатися, чи сприяв фестиваль зміцненню їхнього розуміння і поваги до національних традицій, історії та мистецтва. Аналізуючи отримані результати, можна побачити, чи вдалося досягти мети популяризації культурних цінностей серед глядачів і чи змогли вони глибше оцінити значення культурної спадщини, представлені на фестивалі.

3. Економічний вплив. Фінансовий аналіз кінофестивалю включає оцінку доходів від продажу квитків, спонсорської підтримки, партнерських угод і додаткових джерел фінансування. Під час оцінки буде порівняно витрати на організацію фестивалю з отриманими доходами, щоб зрозуміти, наскільки захід був фінансово успішним. Крім того, фестиваль міг стимулювати місцеву економіку, підвищивши попит на послуги готелів, ресторанів, транспорту. Підрахунок туристичних витрат і відвідування місцевих культурних об'єктів є важливою частиною економічної оцінки.

4. Рівень залучення міжнародної аудиторії. Під час фестивалю було зроблено акцент на залучення міжнародних гостей – кіномитців, критиків, глядачів. Підрахувавши кількість іноземних учасників та відвідувачів, можна оцінити рівень глобального охоплення і визначити, наскільки фестиваль сприяв популяризації української культурної спадщини за кордоном. Для цього я використовувала статистику відвідувань онлайн-платформ і соціальних мереж, на яких транслювалися події фестивалю.

5. Збереження культурної ідентичності. Ключовим елементом оцінки є те, чи сприяв фестиваль збереженню національної ідентичності та культурної спадщини. Це включає не лише показ фільмів, присвячених історії та традиціям, а й організацію тематичних заходів, майстер-класів, виставок, що допомогли акцентувати увагу на культурних особливостях. Моя мета полягає в тому, щоб кожен захід, кожен фільм допомагав глядачам краще зрозуміти багатство української культури. Після фестивалю буде проведено аналіз зворотного зв'язку, щоб дізнатися, чи вдалося глядачам відчувати національну гордість та зацікавленість у збереженні нашої спадщини.

6. Використання технологій для підвищення ефективності. Враховуючи використання цифрових платформ і онлайн-форматів, можна буде досягти ширшого охоплення аудиторії. Системи для онлайн-продажу квитків, проведення онлайн-опитувань і зворотного зв'язку можуть допомогти оптимізувати процеси організації та залучення глядачів. Платформи для стрімінгу дозволять значно знизити витрати на фізичну інфраструктуру, одночасно збільшивши доступність заходів. Використання технологій дозволить мені оперативно збирати дані про вподобання глядачів, що сприяло адаптації програми фестивалю до їхніх інтересів.

Для оцінки ефективності буде застосовано кілька методів:

- Анкетування глядачів для отримання зворотного зв'язку щодо їхнього враження від фестивалю та рівня задоволення.

- Аналіз статистики онлайн-переглядів для оцінки популярності онлайн-заходів.
- Оцінка медіаактивності, включаючи згадки у ЗМІ та публікації в соціальних мережах, що допомогло зрозуміти вплив фестивалю на широку аудиторію.
- Порівняння бюджету і доходів для аналізу фінансової ефективності заходу.

Завдяки цій оцінці я зможу виявити сильні та слабкі сторони фестивалю, що дозволить удосконалити його проведення в майбутньому та покращити популяризацію культурної спадщини.

ВИСНОВКИ

Дослідження, проведене у межах кваліфікаційної роботи, має комплексний підхід до вивчення ролі кінофестивалів у збереженні та популяризації культурної спадщини. У процесі роботи було досягнуто низку важливих результатів, представлених у трьох основних розділах.

У першому розділі проаналізовано теоретичні основи впливу кінофестивалів на збереження культурної спадщини. Розкрито значення культурної спадщини як основи національної ідентичності, досліджено роль кіномистецтва у візуалізації та популяризації історії, традицій та культурних цінностей. Особливу увагу приділено історії розвитку кінофестивалів як інструменту культурної політики, а також їхній здатності підтримувати національні кінематографії, створювати умови для міжкультурного діалогу та підтримки нематеріальної спадщини.

Другий розділ присвячено аналізу реального впливу кінофестивалів на збереження культурної спадщини. У ньому розглянуто міжнародний досвід проведення кінофестивалів, таких як Каннський, Венеціанський та Торонто, а також їхню роль у популяризації локальних культур. Проведено аналіз українських кінофестивалів, включаючи Одеський міжнародний кінофестиваль та Docudays UA, з акцентом на їхні тенденції, проблеми та перспективи розвитку. Зроблено висновок, що українські кінофестивали мають значний потенціал для впливу на формування національної свідомості та розвитку культурного туризму. Досліджено контент-аналіз фільмів як дієвий інструмент популяризації національної культурної спадщини.

У третьому розділі розроблено концепцію кінофестивалю, орієнтованого на популяризацію української культури. Визначено основні елементи концепції, включаючи тематику, мету, місце проведення, цільову аудиторію та унікальність. Сформовано фінансову складову проєкту, етапи

підготовки та реалізації фестивалю, а також рекламну кампанію. Окрему увагу приділено оцінці ефективності такого заходу у контексті збереження культурної спадщини.

У цілому, кваліфікаційна робота продемонструвала, що кінофестивалі є не лише платформою для показу фільмів, а й дієвим засобом популяризації культури, історії та традицій. Вони сприяють формуванню національної свідомості, інтегруючи кіномистецтво у процеси збереження спадщини. Застосування розробленої концепції кінофестивалю здатне стати важливим кроком у популяризації української культури як на національному, так і на міжнародному рівнях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверченко, В. П. Кіно та національна ідентичність: виклики сучасності. Київ: Культура, 2021. 312 с.
2. Андрієнко, С. «Кіно як засіб формування національної ідентичності». – Харків: АртЛайн, 2020. – 240 с.
3. Білаш, М. «Роль візуального мистецтва у збереженні культурної пам'яті». – Одеса: Чорноморська академія, 2022. – 290 с.
4. Бондаренко, В. «Еволюція кінофестивалів в епоху цифровізації» // Науковий часопис мистецтва, №5, 2023. – С. 12–27.
5. Бондаренко, М. Г. Кінофестивалі в контексті глобалізації культури. Львів: Професіонал, 2020. 228 с.
6. Бородіна, О. М. Культурна спадщина як основа національної ідентичності. Харків: Вид-во ХДАК, 2020. 256 с.
7. Вербицька, Т. С. Економічний вплив кінофестивалів на розвиток культурного туризму // Економіка культури. 2019. № 2. С. 35–43.
8. Гаврилюк, Ю. «Соціальні аспекти збереження культурної спадщини через кінематограф» // Культурологічний вісник, №1, 2020. – С. 15–28.
9. Горбенко, А. О. Історичні аспекти розвитку українського кіно. Харків: Альфа, 2018. 245 с.
10. Грабовська, І. В. Кінофестивалі в системі культурної політики України // Культурологічний альманах. 2018. № 4. С. 25–35.
11. Гринюк, А. «Кіно і туризм: вплив кінофестивалів на культурний туризм» // Культурна спадщина, №3, 2020. – С. 12–25.
12. Довженко, О. П. Роль документального кіно у збереженні національної пам'яті // Мистецтвознавство України. 2019. № 5. С. 45–52.

- 13.Дорошенко, М. «Кінофестивалі як частина культурної політики України» // Культурологічний альманах, №1, 2021. – С. 22–35.
- 14.Дубовик, І. П. Кіно як елемент культурної дипломатії // Міжнародна культурна політика. 2020. № 1. С. 12–19.
- 15.Євдокименко, В. В. Українське кіномистецтво: від витоків до сучасності. Одеса: Культурний простір, 2019. 304 с.
- 16.Журавель, Ю. О. Українські кінофестивалі: тенденції та перспективи розвитку. Київ: Наукова думка, 2022. 312 с.
- 17.Зінченко, П. «Міжнародні стандарти збереження культурної спадщини у кінематографі» // Наукові записки, №2, 2021. – С. 33–50.
- 18.Зубченко, О. А. Культурна спадщина та її роль у розвитку кіноіндустрії. Київ: Академвидав, 2022. 320 с.
- 19.Іваненко, Н. Г. Документальне кіно як інструмент соціальних змін // Вісник культури. 2021. № 4. С. 55–63.
- 20.Камінський, С. В. Кінематограф і національні стратегії культурного розвитку. Львів: Видавництво ЛНУ, 2019. 276 с.
- 21.Ковальчук, Н. С. Кінематограф у збереженні культурної спадщини: міжнародний досвід. Одеса: Чорномор'я, 2021. 198 с.
- 22.Ковтун, Л. О. Кінофестивалі як засіб міжкультурного діалогу. Полтава: Світогляд, 2020. 200 с.
- 23.Кравець, І. «Екологія культури: кінофестивалі як засіб збереження спадщини». – Одеса: Примор'я, 2019. – 320 с.
- 24.Корнієнко, Т. «Модерні технології у популяризації культурної спадщини через кіно». – Дніпро: Інтермедіа, 2021. – 260 с.
- 25.Кучеренко, М. В. Українські кінофестивалі у світовому контексті. Київ: АртБук, 2021. 215 с.
- 26.Лазарєв, В. П. Культурний туризм в Україні: сучасні виклики та можливості. Львів: Світ культури, 2019. 275 с.

- 27.Литвин, І. Ю. Збереження культурної спадщини засобами сучасного мистецтва. Харків: ХНУМ, 2020. 290 с.
- 28.Міжнародна асоціація кінофестивалів (IAFF). Міжнародна співпраця у сфері кіномистецтва [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.iaff.org>.
- 29.Мельник, О. П. Кінематограф як спосіб формування культурного іміджу держави // Культура і час. 2022. № 1. С. 48–57.
- 30.Наливайко, В. «Культурна дипломатія і роль кінофестивалів». – Львів: Світ культури, 2022. – 270 с.
- 31.Національна спілка кінематографістів України. Сучасний стан українського кіно [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ukrkino.com.ua>.
- 32.Ніколаєва, Т. І. Теорія та практика організації кінофестивалів. Київ: Мистецтво, 2018. 250 с.
- 33.Офіційний сайт Каннського кінофестивалю. Cannes Film Festival – History and Legacy [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.festival-cannes.com>.
- 34.Офіційний сайт Одеського міжнародного кінофестивалю. ОМКФ – Про фестиваль [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://oiff.com.ua>.
- 35.Офіційний сайт ЮНЕСКО. Культурна спадщина в умовах глобалізації [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.unesco.org>.
- 36.Офіційний сайт Berlinale – Берлінського міжнародного кінофестивалю. Про фестиваль [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.berlinale.de>.
- 37.Палагута, А. М. Культурний туризм через призму кіномистецтва. Одеса: ДрукАрт, 2019. 185 с.

- 38.Петров, А. В. Документальне кіно як інструмент популяризації національної ідентичності // Вісник Київського університету культури. 2020. № 2. С. 18–27.
- 39.Руденко, В. «Популяризація нематеріальної культурної спадщини через документальне кіно» // Культурологія, №4, 2023. – С. 65–78.
- 40.Сидоренко, Л. «Роль молодіжних кінофестивалів у формуванні культурного простору». – Київ: Академвидав, 2021. – 250 с.
- 41.Сорока, Т. Л. Історія кінофестивалів: етапи становлення та розвиток. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 290 с.
- 42.Ткаченко, О. М. Глобалізація та національні кінофестивали: збереження локальної ідентичності // Український культурологічний журнал. 2022. № 3. С. 14–23.
- 43.Ткаченко, Р. «Вплив кіно на формування національної самосвідомості». – Львів: Афіша, 2020. – 240 с.
- 44.Український інститут. Підтримка українського кіно за кордоном [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ui.org.ua>.
- 45.Український культурний фонд. Проекти з підтримки національного кінематографу [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ucf.in.ua>.
- 46.Федорова, Н. В. Міжнародний досвід проведення кінофестивалів: аналіз та перспективи для України. Харків: Майбутнє, 2020. 240 с.
- 47.Шевченко, П. «Економічний вимір впливу кінофестивалів на розвиток культури» // Журнал культурного менеджменту, №3, 2020. – С. 12–25.
- 48.ЮНЕСКО. Збереження культурної спадщини: офіційні документи [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.unesco.org>.
- 49.Brown, R. Film Festivals and Cultural Heritage. – London: Routledge, 2020. – 320 p.
- 50.Cinema City Festival. Роль кіно у формуванні культурного діалогу [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.cinemacity.com>.

- 51.Docudays UA. Документальне кіно про права людини [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://docudays.ua>.
- 52.García, M. Festivals of Memory: Cultural Heritage and Cinema in Latin America. – Madrid: Universidad Complutense, 2021. – 280 p.
- 53.Hall, P. Heritage and the Visual Arts: The Role of Cinema. – Oxford: Blackwell, 2018. – 300 p.
- 54.Johnson, M. Impact of Digital Technology on Film Festivals [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.filmfestivalimpact.com/digital-transformation>.
- 55.Lee, S. Asian Film Festivals in a Globalized World. – Singapore: Springer, 2019. – 275 p.
- 56.Smith, J. Cinematic Preservation of Heritage: Global Practices. – New York: Palgrave Macmillan, 2021. – 290 p.
- 57.Smith, J. The Role of Film Festivals in Cultural Preservation [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.culturalpreservation.org/film-festivals>.
- 58.The Venice Film Festival. History and Heritage [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.labiennale.org>.
- 59.Ukrainian Film Academy. Фестивалі, що підтримують національне кіно [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://uafilmacademy.org>.
- 60.Variety. Global Film Festivals and Their Role in Cultural Preservation [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://variety.com>.

ДОДАТОК 1.

Логотипи кінофестивалю «Споживай Українське»

